

TURISTIČKI PODMLADAK U OSNOVNOJ ŠKOLI

Magda Bogataj

Osnovna Šola prof. dr. Josipa Plemlja Bled
Bled, Slovenija

Primljeno 24. listopada 2006.

Turistički podmladak pri bledskoj osnovnoj školi ima dugogodišnju tradiciju. Glavni motiv za njegovu uspostavu je bio u potrebi da se među mladima potakne veće zanimanje za ugostiteljsko-turističke pozive.

Danas u školi djeluje šest skupina Turističkog podmlatka, učenika različite dobi koje se razlikuju po programu i načinu rada. Sve skupine rade po nastavnim programima, u kojima se prepleću teoretske i praktične teme, koje se na različite načine povezuju s turizmom, a obrađene su različitim metodama i oblicima rada koji su privlačni i bliski djeci. Često je prisutan rad u radionicama i na terenu, gdje učenici na podlozi vlastitih zapažanja i istraživanja pridobivaju određena znanja i iskustva. Osnovni cilj svih skupina je odgoj mladih za pozitivan odnos prema turizmu. Svi učenici su istodobno i članovi Turističkog društva Bled.

Skupine vode mentori, koji pohađaju različite seminare. Povezuju se također s ugostiteljsko-turističkim organizacijama u domaćem kraju i drugdje.

Financijska sredstva za rad djelomično pribavlja škola, dio se stječe pokroviteljstvom, te dodatnim djelatnostima preko drugih organizacija.

Ključne riječi: turizam, osnovna škola, slobodne aktivnosti, organizacija

Pri Osnovnoj školi prof. dr. Josipa Plemlja Bled u Sloveniji vodim slobodnu aktivnost za turizam već više od 25 godina. U svojoj sam praksi došla do brojnih spoznaja, koje danas pri radu s mladima uspješno koristim. Dio tih spoznaja želim predstaviti u ovom članku. Prikazati ću cjeloviti izgled turističkog podmladka pri našoj školi od osnutka do danas.

1. Osnutak

Godine 1970. je, na poticaj Turističnog društva Bled, pri našoj školi ustanovljen turistički podmladak. Glavni motiv za njegovo ustanovljavanje bio je u potrebi da se kod bledske omladine pobudi veće zanimanje za ugostiteljsko turističke pozive. Time bi povećali upis u ugostiteljsku školu, koja je bila na domaćem području i također riješili kadrovske probleme u ugostiteljskim objektima. Učenici su upoznavali zavičaj s okolicom, čistili, uređivali okolicu škole, sudjelovali na priredbama te pripremali turističke kvizove o poznavanju zavičaja i okolice.

2. Vođenje – mentorstvo

Dobar mentor može biti samo onaj koji osjeća veliku povezanost sa zavičajem i dobro ga poznaje, želi obavljati težak, dinamičan posao, voli ljude, posebno djecu, širok je, otvoren za različitost, ima istraživačke sklonosti i nije mu žao vremena kojega upotrijebi za rad s mladima.

U našoj školi smo taj posao obavljale učiteljice razredne nastave, knjižničarka, učiteljica zemljopisa i apsolventica Visoke škole za ugostiteljstvo i turizam. Za tu djelatnost smo se odlučile same. Sve smo se redovito priključivale seminarima za osposobljavanje mentora turističkog podmladka koje je organizirao Turistički savez Slovenije i regijskih suradnika mentora, na kojima smo izmjenjivali svoja iskustva.

Pri radu nam pomažu i kolege u školi te vanjski suradnici: ugostiteljsko turistički radnici, općinski službenici, roditelji učenika, mještani Bleda i drugi ljudi povezani s turizmom u našem kraju.

3. Ciljevi turističkog podmladka

Pri turističkom podmladku ostvarujemo cijelu vrstu dugoročnih i kratkoročnih ciljeva, koji se isprepliću i dopunjavaju. U svim oblicima je osnovni cilj odgoj mladih za pozitivan odnos prema turizmu. Učenici na primjeru zavičaja spoznaju:

- turizam kao pojava koja se mijenja, društvenu i gospodarsku djelatnost koja je važna za razvoj kraja, tj. Slovenije,
- osnovne turističke pojmove, ugostiteljsko-turističke pozive i objekte,
- osnove za razvoj turizma,

- načine pridobivanja i posredovanja informacija u turizmu i o turizmu,
- turističko-društvenu djelatnost itd.

Usporedo s time razvijaju sposobnost kulturnog komuniciranja, javnoga nastupanja, osposobljavaju se za školske turističke vodiče i uključuju se u turistički život svoga kraja.

4. Organizacija turističkoga podmladka u našoj školi

4.1. Članstvo

Turistički podmladak uključuje različite skupine učenika koji se razlikuju po starosti i programu rada. U prošlosti su se one različito formirale.

U početku su članovi bili samo učenici predmetne nastave i dijelili su se u više podskupina prema različitim zaduženjima:

- kulturna skupina – sudjelovanje na priredbama;
- informacijska skupina – obavještavanje o radu i pisanje članaka za školsko glasilo;
- tehnička skupina – skrb za čistoću, priprava prostora za priredbe;
- foto skupina – fotografiranje rada, priredbi, zanimljivosti, grešaka ...;

Kasnije su djelovale dvije skupine:

- turistički krug za učenike razredne nastave (3. i 4. razred) i
- turistički krug za učenike predmetne nastave (od 5. do 8. razreda).

Radi velikoga zanimanja učenika (od 70 do 80 učenika na godinu), uvedena je i treća skupina – fakultativna nastava Turizam (za učenike 7. i 8. razreda). Taj predmet je bio uključen u redoviti raspored i ocjenjivao se opisnom ocjenom (veoma uspješno, uspješno i manje uspješno). Bio je nadogradnja slobodne aktivnosti za turizam.

S uvođenjem devetogodišnje osnovne škole umjesto fakultativnog predmeta uveden je izborni predmet Turistički odgoj (za učenike od 7. do 9. razreda 'devetletke'). Budući da je to jednogodišnji program, ostali su učenici bili uključeni u slobodnu aktivnost za turizam. Dodatno su se radi izvedbe posebnih zadataka ustanovile još slijedeće skupine:

- slobodna aktivnost za poduzetništvo u turizmu, čija je uloga ostvarenje turističkih ideja koje su u svojim istraživačkim za-

- daćama ostvarila djeca iz turističkog podmladka (izdavanje razglednica, vođenje po domaćem kraju...),
- projektna skupina ‘Turizmu pomaže vlastita glava’, koja priprema istraživačku zadaću, priredbu i izložbu te s tim sudjeluje na turističkom festivalu kojega svake godinu organizira Turistički savez Slovenije,
 - skupina ‘Škrat Blejko’, koja je osposobljena za vođenje školskih i izvanškolskih skupina po tematsko pripremljenom putu na bledski Grad.

Tako na školi djeluje šest skupina turističnog podmladka. Pojedini učenici su uključeni u više skupina istodobno. Svi su članovi Turističnog društva Bled (bez plaćanja članarine). Imaju svoje iskaznice s kojima mogu besplatno koristiti dio turističke ponude u svom kraju.

4.2. Prostor i vrijeme djelovanja

S mlađim podmladkom se mi mentorice sastajemo u školi i izvan nje u pravilu dvaput mjesečno i dodatno po potrebi: doček gostiju, vođenje po školi i zavičaju, organizacija i sudjelovanje na priredbama, priprema za turistički festival, priprema i organizacija radionica za vrijeme praznika, turistički tabori i drugo.

U godini svaka skupina ostvari 35 sati po pripremljenom radnom programu. Dodatno se planiraju i izvode turistički tabori.

4.3. Oblici i metode rada

Metode i oblici rada su veoma raznoliki i cijelo vrijeme se mijenjaju i prepleću. Ovisne su o programu rada iz svih proteklih godina. Prije svega su uključene slijedeće metode: individualna, frontalna, skupni rad, rad u paru; metode razgovora, pripovijedanja, intervjuja, ankete, opažanja, rada na terenu, istraživanje, rad s različitim izvorima znanja i suvremenim tehničkim pomagalicama i druge. Često je prisutan rad u radionicama na terenu, gdje učenici na podlozi vlastitih opažanja i istraživanja pridobivaju određeno znanje i iskustva.

4.4. Program – sadržaji

Izborni predmet Turistički uzgoj se izvodi po važećem nastavnom nacrtu. Uključen je u redovito učenje (35 sati na godinu) i ocjenjuje se brojčanom ocjenom. Povezuje i nadograđuje znanje koje učenici dobivaju u drugim predmetima i pri slobodnoj aktivnosti za turizam.

Program rada u slobodnoj aktivnosti za turizam pripremamo i mijenjamo svi mentori zajedno s članovima turističkoga podmladka. Uvijek ga prilagođavamo usmjerenjima škole, planiranim akcijama i priredbama u kraju te temama turističkih festivala. Sama tematika je veoma raznolika. Obuhvaća različita područja, koja se na razne načine povezuju s turizmom.

Za razrednu i predmetnu nastavu se svake godina priprema tematski sličan program, koji se razlikuje u stupnju zahtjevnosti. Neki učenici su članovi više godine pa je plan potrebno mijenjati, da se sadržaji ne ponavljaju i da bi se moglo izvesti različite teme. Nove članove je potrebno redovito upoznavati s osnovnim pojmovima turizma.

Program bi mogao biti organiziran tako da je zanimljiv, raznolik i blizak djeci. U njemu se prepliću teoretske i praktične teme, terenski rad i ekskurzije. Mogućnosti su velike i mnogobrojne:

TEORETSKE TEME:

- što je turizam, vrste, uloge turizma, uvjeti i razvoj,
- prirodne i kulturne zanimljivosti domaćega kraja,
- bonton, odnos prema gostu i prema domaćim ljudima,
- razvoj turizma u zavičaju,
- ugostiteljsko-turistički objekti i djelatnosti,
- ugostiteljsko-turistički pozivi, neuobičajeni pozivi povezani s turizmom,
- služba turističkih vodiča (članovi pohađaju tečaj za školske vodiče),
- turistička ponuda i propaganda,
- ekologija,
- kulinarska ponuda zavičaja i narodna jela,
- teme povezane s natječajem Turističkog saveza Slovenije za turistički festival 'Turizmu pomaže vlastita glava' i druge;

PRAKTIČNE TEME I TERENSKI RAD:

- izrada plakata, prospekata, suvenira povezanih s turističkom ponudom zavičaja (vezenje stolnjaka, izrada koševa ...),
- pravilno postavljanje pribora za jelo,
- priprema izložbi s različitom turističkom tematikom (stare razglednice kraja, stari predmeti itd. – kulturno nasljedstvo),

- izrada istraživačkih zadataka,
- kazališne predstave istraživačkih zadataka,
- prijem gostiju pri raznim manifestacijama i priprema različitih prostora za različite namjene,
- priprema kviza o poznavanju zavičaja,
- čišćenje i uređivanje okolice škole, zavičaja, šetnica,
- vođenje po zavičaju i okolici,
- sudjelovanje na priredbama,
- organiziranje i izvedba priredbi, okrugli stolovi na temu turizma itd.;

EKSKURZIJE – IZLETI:

- razgled zavičaja – spoznavanje ljepota i zanimljivosti,
- obilazak hotela, turističkih agencija, radionica suvenira, turističkih domaćinstava itd. (upoznavanje ugostiteljsko turističkih poziva i različitih turističkih djelatnosti),
- plivanje u bazenu, vožnja čamcem, vožnja kočijom, klizanje (upoznavanje turističke ponude kraja),
- ekskurzije po Sloveniji (po zaključenju školske godine);

DRUGI OBLICI RADA:

- turistički vikend tabori (rad u radionicama s turističkim sadržajima),
- osposobljavanje vodiča za vođenje po zavičaju,
- dani odmora – priprema radionica za učenike.

5. Suradnici

Turistički podmladak se povezuje s nekim slobodnim aktivnostima u školi: novinarska, kuharska, tehnička, gospodarstvena, prirodoslovna i dramska. Velika potpora dolazi od vodstva škole, od kojeg je u velikoj mjeri ovisna uspješnost.

Prilično dobro surađujemo i s Turističkim društvom Bled, Lokalnom turističkom organizacijom, općinom Bled, Visokom školom za ugostiteljstvo i turizam, ugostiteljsko turističkim radnicima našeg kraja, kao i sa Slovenskom turističkom zajednicom i Gorenjskom turističkom zajednicom.

6. Financiranje

Financijska sredstva za rad djelomično osigurava škola (plaćanje sati mentoricama i sitni materijal – papir, pisala). Nešto sredstava dobivamo od Turističkog društva Bled i Općine Bled na temelju natječaja za sufinanciranje rada s mladima (za izvedbu ekskurzija, nabavu raznoga materijala, za razne akcije, priredbe i izvedbu turističkih tabora).

Ponekad zamolimo za financijsku potporu i radne organizacije, nadasve pri organiziranju većih priredbi (organizacija regionalnog i državnog turističkog festivala, okruglih stolova, veselih igara), pri većim akcijama (postavljanje koševa i korita za cvijeće u okolici škole, naklada razglednica, priprema tematskog puta Škrat Blejko itd.) te za izvedbu ekskurzija.

Dio financijskih sredstava pribavljamo i vlastitim djelatnostima: organizacija i izvedba plesa, čišćenje zavičaja, nastupi na priredbama itd.

7. Usmjerenje za rad

Osnovno pravilo kojega poštuju svi mentori turističkih podmladaka je da pri planiranju i izvođenju programa uvijek polazimo od djece. Moramo uzeti u obzir da je to djelatnost koja protječe u njihovom slobodnom vremenu, zato pripremamo teme, oblike i metode rada koji privlače djecu. U programu treba biti uključeno što više praktičnih tema, izleta i terenskog posla. Cijeli posao, koji protječe izvan škole, je znatno zanimljiviji i privlačniji za učenike.

Svojom oduševljenošću prema ovom poslu oduševit ćemo i djecu. Samo ono što činimo sa srcem i ljubavlju daje uspjeh. Unutarnja motivacija djece je u biti ključ za uspješno djelovanje turističkog podmladka.

8. Zaključna misao

Mislim da će moj doprinos u vidu ovog članka pomoći raznim učiteljima pri radu s mladima u Hrvatskoj ili zacijelo kao poticaj da se osnuje slobodna aktivnost za turizam u školi.

Slovenija i Hrvatska su turističke zemlje i zato bi mladež trebali i odgajati u tom smjeru. Tu ulogu može u velikoj mjeri obavljati turistički podmladak koji uspješno djeluje u školi.

Literatura

- Cigler, Nevenka i Bogataj, Janez (2004.), *Turistična vzgoja – učni načrt za izbirni predmet*, Ministarstvo za šolstvo, znanost in šport – Zavod RS za šolstvo.
- Detela, Milan (1993.), *Abeceda turizma*, Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Gosar, Anton i Jeršič, Matjaž (1995.), *Slovenija – turistični vodnik*, Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Jeršič, Matjaž (1987.), *Osnove turizma*, Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Kodeks obnašanja turističnega vodnika* (1994.), Ljubljana: Društvo turističnih vodnikov Slovenije.
- Pridobitev licence za turističnega vodnika* (1994.), Ljubljana: Društvo turističnih vodnikov Slovenije.
- Program usposabljanja turističnih spremljevalcev in regijskih vodnikov* (1994.), Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije.
- Šumi, Nace (1995.), *Slovenija – umetnostni vodnik*, Ljubljana: Marketing 013 ZTP.
- Turistične informacije* (2006.), Bled: Turistično društvo Bled.
- Zakon o pospeševanju turizma* (1998.), Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije.

TOURIST YOUTH ORGANIZATION IN ELEMENTARY SCHOOLS

Magda Bogataj

The tourist youth organization at the elementary school in Bled has a long tradition. The main motive for forming such a group was to make the tourist professions more attractive to the pupils.

Nowadays there are six groups in our school differening in the age of its members, programs and methods of work. All the activities are realized according to the curricula, the theoretical and practical themes mix and are connected with tourism in various ways and realized through methods attractive/agreeable to children. We frequently work in workshops and on the spot, where pupils with their own observations get the necessary knowledge and experience. The basic goal of all groups is to have a positive attitude towards tourism. All the pupils are at the same time members of Touristic society Bled.

The pupils are led by mentors that attend different seminars. They also have connections with tourist organizations in our region and elsewhere.

The financial support is partially recieved by our school, by sponsors, advertisements in newspapers, and through other additional activities and organizations.

We should know that the young can easily support the growth of tourism.

Key words: *tourism, elementary school, extra-curricular activities, organization*